Talous ja verotus
Lauri Lehmusoja

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Muistio

27.9.2022

HE 153/2022 vp – Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuoden 2023 tuloveroasteikosta ja eräiden tuloverotusta koskevien säännösten muuttamisesta ja kumoamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää kuulemispyynnöstä. Lausuntonamme esitämme seuraavaa.

Tuloveroasteikkolaki

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2023 tuloveroasteikosta. Ehdotettu laki sisältää valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon. Asteikon rakenteeseen ja tulorajoihin tehtäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen perustuvasta verotulojen siirrosta kunnilta valtiolle johtuvat muutokset. Lisäksi asteikon tulorajoja korotettaisiin noin 3,5 prosentilla indeksitarkistuksen vuoksi.

EK katsoo, että **sote-uudistuksesta johtuvat muutokset ansiotulojen veroperusteisiin on tehty asianmukaisesti**. Tekniset muutokset veroasteikkoon ja veroperustejärjestelmään ovat mittavia, ja niistä seuraa väistämättä vähäisiä verorasituksen kevenemisiä ja kiristymisiä satunnaisille tulotasoille. Samassa yhteydessä on hyvin perustellusti tehty maltillinen ansiotuloverotuksen kevennys, jotta muutoksesta johtuva verotuksen kiristyminen jäisi kaikissa tilanteissa vähäiseksi. Kevennyksestä huolimatta palkansaajien verotukseen tulisi kuitenkin kiristyvää vaikutusta enimmillään noin 0,2 prosenttiyksikköä. Tätä ei voi pitää aivan mitättömänä muutoksena, vaikka suuresta kiristyksestä ei olekaan kyse. Nyt tehtyjen veroperustemuutosten suuruusluokkaan nähden verorasitusmuutoksia voidaan kuitenkin nähdäksemme pitää kokonaisuutena tarkastellen hyväksyttävinä.

Indeksitarkistus on sinänsä tehty nähdäksemme oikein ansiotasoindeksin muutoksen mukaisesti, mutta on huomionarvoista, että **tarkistus jäänee huomattavasti pienemmäksi kuin kuluvan vuoden poikkeuksellisen nopea inflaatio** (esim. VM:n uusimman ennusteen mukaan 6,5 %). Kuluvan vuoden inflaatiota ei lähtökohtaisesti oteta huomioon myöskään vuoden 2024 veroasteikkotarkistuksissa, koska ne tehdään ensi vuoden ansiotason muutoksen tai inflaation perusteella.

Talous ja verotus
Lauri Lehmusoja

27.9.2022

Työtulovähennys

Työtulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi ikäperusteisesti. Korotus kasvaisi ikään perustuen kolmessa portaassa, jotka olisivat 60 vuotta, 62 vuotta ja 65 vuotta.

EK pitää 60 vuotta täyttäneiden henkilöiden työllisyyden edistämistä kannatettavana tavoitteena ja työtulovähennyksen käyttämistä sinänsä veroteknisesti perusteltuna valintana ko. ikärajan ylittäneiden henkilöiden verotuksen keventämiseksi, mutta toteaa, että esitetty muutos mutkistaisi työtulovähennyksen ja ansiotulojen verojärjestelmän rakennetta. On myös otettava huomioon, että eläketulon ja palkkatulon yhdistelmää verotetaan vähennysjärjestelmän rakenteen vuoksi jo nykyisellään hieman kevyemmin kuin vastaavansuuruista pelkkää palkka- tai eläketuloa.

EK kiinnittää huomiota myös siihen, että esitetyn **muutoksen verotuottoja vähentävä vaikutus olisi varsin huomattava, noin 76 miljoonaa euroa, suhteessa pitkällä aikavälillä odotettavissa oleviin myönteisiin työllisyysvaikutuksiin** (vajaat 1.000 henkilöä). Siten kyseessä on työllisyysvaikutukset huomioon ottaenkin julkista taloutta heikentävä toimenpide. Muutoksen verraten korkea verotuottoa alentava vaikutus ja ilmeisesti varsin rajallinen työllisyysvaikutus huomioon ottaen veronkevennys voisi olla perusteltua kohdistaa toisin, esimerkiksi yleisemmin palkkatulon verotuksen keventämiseen.

Rahastopoikkeus

Tuloverolakia esitetään muutettavaksi siten, että lakiin lisätään uusi määräaikainen vuonna 2023 sovellettava säännös, jossa säädettäisiin määrättyihin rahastoihin sovellettavasta poikkeuksesta tuloverolain yhteisöjä koskevasta yleisestä verovelvollisuudesta tosiasiallisen johtopaikan perusteella. Poikkeus säädettiin, koska tosiasiallista johtopaikkaa koskeva sääntely voisi vaikuttaa Suomen kilpailukykyyn rahastojen hallinnoinnissa ja lamaannuttaa markkinat niiden rahastojen osalta, joiden verostatus olisi jollakin perusteella epäselvä tai tulkinnanvarainen. Suomalaisiin rahastoihin verrattavat rahastot ovat Suomessa verovapaita. Määräaikaisen poikkeuksen voimassaolon aikana on ollut tarkoitus selvittää pysyvän poikkeuksen säätämiseen liittyviä valtiontukikysymyksiä komission kanssa.

Nyt voimassa oleva, määräaikainen poikkeus on voimassa vain vuoden 2022 loppuun saakka, eikä edellytyksiä pysyvän poikkeuksen säätämiselle ole saatu tämän määräajan puitteissa selvitettyä. **EK pitää poikkeuksen jatkamista erittäin tärkeänä** rahastoalan toimintavarmuuden turvaamiseksi, kunnes keskustelut pysyvän rahastopoikkeuksen säätämiseksi on saatu käytyä loppuun. Näiden keskustelujen aikataulua ei kuitenkaan voida arvioida ennakkoon. Sen vuoksi EK katsoo, että uuden määräaikaisen poikkeuksen ulottamista myös vuodelle 2024 tulisi harkita.